

Силабус курсу
Культура української наукової мови

Ступінь вищої освіти- доктор філософії (PhD)
Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий рівень)
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 014 Середня освіта
Освітньо-наукова програма «Середня освіта»
Компонент освітньої програми: вибіркова дисципліна
Рік підготовки – 2 рік, 3 семестр
Кількість кредитів – 3
Мова викладання: українська, англійська
Дні занять: за розкладом
Консультації: за розкладом

Керівник курсу

доктор филологічних наук, професор **Струганець Любов Василівна**
Контактна інформація: 0352-43-58-31 (деканат)

Опис дисципліни

Мовна якість наукової продукції суттєво впливає на її теоретичну і практичну цінність. Стилистично довершений науковий текст забезпечує засвоєння інформації, підтримує увагу читача або слухача, змінює погляди та переконання. Виробленню комунікативно досконалої наукової мови сприятиме курс «Культура української наукової мови». Мета дисципліни – удосконалити мовнокомунікативну компетентність здобувача наукового ступеня доктора філософії:

- покращити вміння використовувати виражальні засоби української наукової мови для успішної презентації та обговорення результатів своєї наукової роботи в усній та писемній формі;

- виробити здатність здійснювати комплексні дослідження на основі високого рівня володіння державною мовою, застосовуючи сучасні інформаційні та комунікаційні технології;

- розвинути комунікативну здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів, до викладацької діяльності в закладах вищої освіти.

Предмет навчальної дисципліни – нормативний, комунікативний, етичний параметри наукової мови.

Структура курсу

Години			Теми	Результати навчання	Завдання
лекції	прак-тичні	самостійна робота			
2	4	12	Тема 1. Академічне письмо. Академічна доброчесність.	Тракувати поняття «наукова мова» як комунікативний феномен. Оперувати поняттями «науковий стиль», «науковий текст», «академічна комунікація», «академічне письмо», «текст	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

				науковий (академічний) первинний» «текст науковий (академічний) вторинний». Виокремлювати аспекти культури наукової мови: нормативний, комунікативний, етичний. Осмислювати академічну доброчесність як сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень. Знати види порушень академічної доброчесності, нормативні документи щодо академічної доброчесності. Уміти проводити огляд, критичний аналіз, оцінку й узагальнення різних наукових поглядів у галузі дослідження, формулювати й обґрунтовувати власну наукову концепцію державною мовою. Правильно застосовувати норми регулювання правових відносин щодо академічної доброчесності наукових досліджень; вирішувати проблеми етики партнерської взаємодії та співпраці, норм спілкування.	
2	4	12	Тема 2. Нормативність української наукової мови. Галузева термінологія.	Ефективно спілкуватися і взаємодіяти в науковому просторі державною мовою для розв'язання різноманітних фахових вузькоспеціальних і загальних завдань у галузі досліджень та міждисциплінарних досліджень. Володіти мовними засобами наукового тексту, дотримуватись структурно-мовних типів норм. Осмислювати поняття «критерії літературної норми», «нормування», «кодифікація». Знати і використовувати академічні лексикографічні праці. Володіти загальномовною, загальнонауковою й власне спеціальною термінною лексикою в науковому тексті. Осмислювати	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

				національномовну специфіку українського наукового терміна, процеси відродження репресованих термінів, роль та місце іншомовних термінів у терміносистемах, специфіку синонімії і варіантності в сучасній українській науковій термінології. Критично ставитись до термінологічного псевдоноваторства. Активно використовувати термінологічні словники.	
2	4	12	Тема 3. Комунікативні ознаки наукового тексту.	Осмислювати взаємодію і взаємозалежність комунікативних ознак мови у науковому тексті. Удосконалити здатність використання таких комунікативних ознак, як: точність мови, логічність мови, чистота мови, образність мови, багатство мови, різноманітність мови, доречність мови, доступність мови, достатність мови, стислість мови, змістовність мови, ясність мови, емоційність мови, естетичність мови, дієвість мови.	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.
2	4	12	Тема 4. Жанри наукових текстів.	Презентувати результати власних оригінальних наукових досліджень державною мовою в усній та писемній формі: продукувати і грамотно оформляти різножанрові наукові тексти відповідно до сучасних вимог. Оволодіти технологією аналізу наукового тексту. Знати правила опрацювання наукових джерел, композицію писемного наукового тексту. Уміти підготувати план, конспект, тези, анотацію, реферат, рецензію, відгук. Формувати вміння підготувати наукову статтю, дисертацію, монографію, підручник, посібник; редагувати наукові тексти; впорядковувати науково-довідковий апарат (передмова, післямова, примітки і виноски, коментарі, бібліографічні елементи, покажчики, додатки, таблиці, умовні скорочення). Удосконалити вміння оформляти бібліографію, користуватись електронними каталогами, науково-метричними базами даних і	Питання для обговорення, вправи, тести, презентації, кейси.

				сервісами для полегшення укладання бібліографії. Брати участь у наукових круглих столах, конференціях, симпозіумах на вітчизняному та міжнародному рівнях, презентувати усно та письмово результати наукових розвідок державною мовою.	
2	4	12	Тема 5. Культура усної наукової мови.	Розвивати вміння презентувати наукові здобутки українською мовою у формі наукової доповіді, виступу. Якісно готувати електронну презентацію наукового виступу. Дотримуватись академічного етикету. Володіти вмінням брати участь у науковому діалозі, дискусії. Опанувати виражальні можливості наукового стилю. Осмислювати поняття «авторська індивідуальність», «експресивність, простота й дохідливість наукового тексту».	Питання для обговорення , вправи, тести, презентації, кейси.
10	20	60	Всього: 90 годин		

Літературні джерела

1. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту: підручник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 316 с.
2. Бук С. 3000 найчастотніших слів наукового стилю сучасної української мови / наук. ред. Ф. С. Бацевич. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2006. 192 с.
3. Гриджук О. Є. Фахова термінологія: навчальний посібник. Львів: НЛТУ України, 2016. 403 с.
4. Дашенко Н. Л. Науковий текст: оформлення й редагування: навчальний посібник. Тернопіль: ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 431 с.
5. Колоїз Ж. В. Українська наукова мова: практикум. Кривий Ріг: КДПУ, 2017. 135 с.
6. Кочан І. М. Українська наукова лексика: міжнародні компоненти в термінології: навчальний посібник. Київ: Знання, 2013. 294 с.
7. Культура мови: від теорії до практики: монографія / Л. Струганець, О. Бобесюк, О. Веремчук та ін.; за ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2015. 220 с.
8. Мацько Л. І. Українська мова в освітньому просторі. Київ: Видавництво НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2009. 607 с.
9. Мацько Л. І., Кравець Л. В. Культура української фахової мови: навчальний посібник / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. Київ : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
10. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови: навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 312 с.
11. Селігей П. О. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 627 с.
12. Семенов О. М. Культура наукової української мови: навчальний посібник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 216 с.
13. Шкіцька І. Ю. Основи академічної доброчесності: навчально-методичний посібник. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 64 с.

14. Bailey S. Academic writing: a handbook for international students. London, New-York: Routledge, 2011. 314 p.

15. Publication Integrity and Ethics. URL: <http://www.integrity-ethics.com/>.

Інтернет-джерела

1. <http://www.mova.info>
2. <http://www.novamova.com.ua>
3. <http://www.ulif.org.ua>
4. <https://r2u.org.ua/>
5. <https://slovnyk.ua/>
6. <http://tnpu.edu.ua/naukova-robota/akadem-chna-dobrochesn-st.php>

Політика оцінювання

- Політика щодо реченця та перекладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10% від оцінки). Перекладання модулів і тем відбувається за наявності підтверджених поважних причин (наприклад, довідка від лікаря).
- Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування (наприклад, у середовищі MOODLE).
- Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
- Передбачена можливість здобувачів отримати бали за участь у неформальній освіті.

Остаточна оцінка за курс розраховується таким чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
Тема 1	10
Тема 2	15
Тема 3	15
Тема 4	15
Тема 5	15
ІНДЗ (редагування наукового тексту)	20
Модульний контроль (теми 1-5) – завдання, тести	10
Всього	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
65-74	D	
60-64	E	
35-59	Fx	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним курсом

Формат дисципліни

Змішаний (blended) – дисципліна має супровід в системі Moodle, структуру, контент, завдання і систему оцінювання. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн консультування і т.п.